DINSDAG, 22 MEI 1951

VERSCHIJNT DINSDAG, DONDERDAG EN ZATERDAG

TIENDE JAARGANG No. 1834

De Arubaanse Courant

NIEUWS EN ADVERTENTIEBLAD VOOR ARUBA

Abonnementsprijs fl. 1.50 per maand - fl. 4.00 per kwartaal. — Bureau voor San Nicolaas: Aruba Drukkerij, Rodgerstraat 3 - Tel. 5072.

Bureau voor Oranjestad: Aruba Boekhandel Gebr. de Wit, Nassaustraat - Tel. 1273, Oranjestad. — Redactie en uitgave Aruba Drukkerij, Gebr. de Wit, Aruba.

Drukkerij „De Stad" N.V.

Geen Engelse instemming inzake onteigening van Anglo-Irian

Engelse nota aan Perzië was met Amerikaanse regering besproken

TEHERAN, 20 Mei: De Sjah van Perzië heeft Zaterdag de eerste minister Mossadeq ontboden ter bespreking van het Brits-Perzische olie-geschil, aldus meldt het rechtse blad „Dad". Mossadeq ging naar de Sjah, nadat de Britse ambassadeur, Shepherd, een onderhoud met hem had gehad. Vervolgens was er een kabinetsvergadering, waarin volgens „Dad" de jongste Britse nota en het Amerikaanse beroep op Perzië om met Engeland over een vriendschappelijke regeling te onderhandelen gesproken werd. Het kabinet heeft besloten het ministerie van buitenlandse zaken een antwoord te laten opstellen op Shepherds nota van Zaterdag. Welingelichte kringen geloven, dat de Britse ambassadeur de Sjah heeft meegedeeld, dat Engeland onder geen beding zal instemmen met de onteigening van de Anglo-Iranian.

Zondag heeft de Perzische minister van oorlog bekendgemaakt, dat de staat van beleg in Khoezistan, het voornaamste gebied van de olieindustrie, voor onbepaalde tijd verlengd is.

Een woordvoerder van het Britse ministerie van buitenlandse zaken heeft te Londen verklaard, dat de laatste Engelse nota aan Perzië tevoren met de Amerikaanse regering besproken was. De Engelse regering had nog geen officiële Amerikaanse verklaring ontvangen, waarin verklaard wordt, dat geen Amerikaanse technici beschikbaar gesteld zouden worden, indien Perzië door eenzijdige handelingen de Britse exploitanten het land uit zou zetten. Volgens hem was het mogelijk, dat Shepherd naar Londen zou komen om de toestand te bespreken. (R/ANP)

ARBITRAGEVERZOEK AFGEWEZEN

A.F.P. meldt uit Teheran, dat een woordvoerder van de Perzische nationalisatiecommissie, Maki, Zondag verklaard heeft, dat Perzië niet zal aarzelen zijn bloed te vergieten om de nationalisatie te verwezenlijken. Maki viel de Amerikaanse nota van 18 Mei aan, waarin Perzië en Engeland werd aanbevolen de besprekingen in vriendschappelijke sfeer weer op te nemen en waarin stelling genomen werd tegen het eenzijdig opzeggen van de overeenkomst van 1933 door Perzië. „De Verenigde Staten en Engeland willen Perzië klaarblijkelijk in de armen van het communisme drijven", aldus Maki, die er aan toe voegde, dat de productie, het raffineren en de verkoop van de olie geheel in handen van de Perzische regering zullen worden gelegd.

Het Perzische ministerie van financiën heeft Zondag het verzoek om arbitrage van de Anglo-Iranian afgewezen en de maatschappij verzocht vertegenwoordigers aan te wijzen om te helpen de nationalisatie uit te voeren. (R/ANP)

Perzië moet een neutraal land worden

LONDEN, 21 Mei: De leider van de uiterste linkervleugel der Labourpartij, Crossman, heeft in de „Sunday Pictorial" geschreven, dat Perzië zou moeten worden toegestaan een neutraal land te worden. Het ontginnen van de olie bij Abadan zou met behulp van het Westen, dat van de velden in het Noorden met behulp van de Sowjet-Unie kunnen geschieden. Waarom zou Morrisson niet een olieconferentie voorstellen tussen Perzië, Engeland en de Sowjet-Unie? aldus Crossman. (R/ANP)

Ultimatum aan de Anglo-Iranian?

TEHERAN, 21 Mei: Het avondblad „Bakhtar Emroes", dat uitgegeven wordt door de Perzische vice-premier, Hoessein Fatemi, schrijft, dat de raad voor de olie-nationalisatie een ultimatum heeft opgesteld, dat binnenkort aan de Anglo-Iraanse oliemaatschappij ter hand zal worden gesteld. Daarin zouden de tijden vastgesteld zijn voor het overdragen van de installaties aan de Perzische regering. Het blad voegt er aan toe, dat de raad naar Abadan zou gaan om de installaties in beslag te nemen, als de maatschappij zich niet aan de instructies zou houden.

V.N.-troepen rukken op

TOKIO, 21 Mei: — De Verbonden Troepen zijn Maandag ten Noorden van Seoel 5 tot 11 km opgerukt. Meer naar het Oosten deden Noordelijke troepen nieuwe doch lichtere aanvallen op de Amerikaanse tweede divisie en Zuid-Koreaanse troepen. Aan het centrale front hernieuwden de Noordelijken hun hevige aanvallen op krachtige stellingen der Verbondenen ten Zuiden van Tsjanggongni en van Kapjong. De aanvallen zouden totnogtoe in het algemeen weinig resultaat hebben gehad.

Volgens een communiqué van het Amerikaanse achtste leger zijn er tekenen, die er op wijzen dat de kracht van de Noordelijke aanvallen in het Oosten afneemt. (R/ANP)

Voorstel om Koreaanse oorlog op 25 Juni te beëindigen

WASHINGTON, 20 Mei: Een woordvoerder van het Amerikaanse ministerie van buitenlandse zaken heeft verklaard, dat het ministerie elke stap om de oorlog in Korea te doen eindigen zal toejuichen, als deze niet neerkomt op „sussen". Hij zei dit op commentaar op een bij de Senaat ingediende resolutie om de Verenigde Naties te verzoeken te streven naar beëindiging van de oorlog op 25 Juni een jaar na het uitbreken van de oorlog.

Radio-Moskou heeft herhaaldelijk melding gemaakt van een voorstel van de Amerikaanse senator Edwin Johnson, dat de Verenigde Naties alle landen met strijdkrachten in Korea zouden oproepen tot staking van het vuren op 25 Juni, de verjaardag van het uitbreken van de vijandelijkheden in Korea. (R/NP)

Perzisch oliegeschil voor het internationale gerechtshof?

TEHERAN, 20 Mei: In de Britse nota, welke Zaterdag aan de Perzische regering is overhandigd, wordt verder gewezen op de mogelijkheid om het geschil voor het Internationale Gerechtshof te brengen, als de Perzische regering het beroep van de Anglo-Iraanse Oliemaatschappij om arbitrage zou afwijzen. In dat geval wordt gehoopt, dat de Perzische regering haar medewerking zal verlenen. (R/ANP)

Geen prijscontrole meer op oorlogsmateriaal

WASHINGTON, 21 Mei: De prijscontrole voor tanks, vliegtuigen en ander oorlogsmateriaal is door de Verenigde Staten opgeheven. Voortaan zullen de prijzen contractueel worden bepaald onder toezicht van het ministerie van defensie. (R/ANP)

Russische medewerking inzake Vredesverdrag met Japan?

V.S. dringen er op aan

WASHINGTON, 20 Mei: De Sowjet-ambassadeur in Washington, Panjoesjkin, is Zaterdag op het Ministerie van Buitenlandse Zaken ontboden. Het Ministerie van Buitenlandse Zaken heeft een nota gepubliceerd, die aan de Sowjet-Ambassadeur werd overhandigd. Terwijl zij enerzijds het Russische voorstel tot het beleggen van een conferentie tussen de Verenigde Staten, Engeland, de Sowjet-Unie en communistisch China ter opstelling van het vredes-verdrag met Japan van de hand wijst, dringt zij er anderzijds bij de Sowjet-Unie op aan mee te werken aan de voltooiing van het ontwerp, dat van de Verenigde Staten is uitgegaan.

Wat betreft het Russische voorstel om Japan een beperkte strijdmacht toe te staan voor de eigen verdediging en geen buitenlandse troepen in het land te houden, zegt de nota, dat Stalin in 1939 had verklaard, dat een afdoende verdediging tegen agressie collectieve veiligheid vereiste. Een politiek, volgens welke elk land zich zelf zou moeten verdedigen, betekende een „oogluikend toelaten van agressie".

Verder beschuldigt de Amerikaanse nota de Russen van het inrichten van „belangenzones" in Mandsjoerije. Zij verwerpt de Russische suggestie om Formosa aan China terug te geven en zegt, dat de Verenigde Staten bij de onderhandelingen over het vredesverdrag niet gesteld zijn op de medewerking „van een veroordeelde agressor". Volgens de Russische opvatting voorziet de verklaring van Cairo in de teruggave van Formosa en de Pescadores aan China, aldus de Amerikaanse nota. In werkelijkheid echter zouden op grond der verklaring Mandsjoerije, Formosa en de Pescadores aan de Chinese Republiek (het Nationalistische regiem) moeten worden teruggegeven.

Ten aanzien van de kwestie van de demilitarisatie van Japan verklaren de Verenigde Staten, dat de demilitarisatie onder de bezetting van Japan tot stand is gekomen. Alleen de Sowjet-Unie heeft zich niet aan de betreffende bepaling gehouden. Verder heeft de Sowjet-Unie, in strijd met de capitulatie-voorwaarden, ongeveer 200.000 militairen niet naar huis gezonden. Het ontwerp-verdrag, dat de Verenigde Staten in overleg met de betrokkenen uitgewerkt hebben, zou een einde maken aan de bezetting, zodra het verdrag van kracht zou worden. Indien er na die tijd nog geallieerden zouden zijn, zouden zij er zijn ingevolge een „zodanige collectieve veiligheidsovereenkomst als Japan vrijwillig zou kunnen aangaan". (R/ANP)

Fokkers eerste straalvliegtuig maakte geslaagde proefvlucht

AMSTERDAM, 20 Mei: Zaterdagavond heeft het eerste naar Nederlands ontwerp gebouwde straalvliegtuig, de Fokker S-14, met succes zijn eerste proefvlucht boven Schiphol volbracht. Geheel onverwachts, verscheen Prins Bernhard. De chef-invlieger van Fokker en piloot van de prins, G. Sonderman, deelde mee, dat het vliegtuig gemakkelijk in de hand lag. Het vliegtuig, waarvoor ook in het buitenland grote belangstelling bestaat, zal volgende maand geëxposeerd worden op de internationale luchtvaarttentoonstelling in Parijs.

De tweede proefvlucht van het eerste Nederlandse straalvliegtuig eindigde in een buiklanding op het gras van Schiphol. Wederom was de start perfect en alles ging aanvankelijk geheel naar wens. Over het gebeurde vertelde de heer Sonderman, dat hij in de lucht al bemerkte, dat er iets niet in orde was met het landingsgestel. Hij kon het niet meer uit krijgen en besloot een buiklanding te maken op het gras, welke goed gelukte en waarbij de schade miniem was. Hij dacht het toestel binnen enkele dagen geheel hersteld te hebben en gaat dan waarschijnlijk meteen naar de expositie.

Tijdens de reis van de Prins in Zuid-Amerika bleek daar, vooral in Argentinië, grote belangstelling voor het nieuwste Fokker-project te zijn. De vorige week werden tekeningen van de S-14 met beschrijvingen verzonden aan de luchtmachten van Uruguay, Argentinië en Chili. Dit was het resultaat van besprekingen, die Sonderman in deze landen met de Zuidamerikaanse militaire luchtvaart-autoriteiten heeft gevoerd.

(ANP)

***** Uit de Curacaose bladen vernamen wij het overlijden van mgr. A. G. Ellis, die van 1904 tot 1919 in Noord, Santa Cruz Savaneta pastoor was. Alleen de ouderen onder ons herinneren zich deze kleine, actieve gestalte nog. Al meer dan dertig jaren geleden verliet hij ons eiland. Maar bij het heengaan van deze man, die door de Paus onderscheiden werd met de rang van Geheim Kamerheer, staan wij even stil bij het verleden. Hij ruste in vrede.**

Britse nota is redelijk

WASHINGTON, 21 Mei: Ambtenaren van het Am. Min. van Buitenlandse Zaken hebben de Britse nota aan Perzië over de olie-nationalisatie billijk en redelijk genoemd. Zij verklaarden, dat Amerika niet gaarne zou zien, dat Engeland of Perzië eenzijdig zouden handelen, waardoor de olie-voorziening ontwricht zou kunnen worden. (R/ANP)

500 MILLIOEN GULDEN VOOR JOEGOSLAVIE

LONDEN: — Naar in diplomatieke kringen in Londen verluidt zijn Frankrijk, de Verenigde Staten en Engeland van plan Joegoslavië 500 millioen gulden te schenken. Gevraagd naar de juistheid van berichten uit Washington, dat een overeenkomst over een dergelijke schenking bijna bereikt was, antwoordde Zondag een woordvoerder van het Engelse ministerie van buitenlandse zaken, dat de drie mogendheden-besprekingen in Londen voortgang maken, maar nog niet voltooid zijn.

Hij bevestigde, dat hulp in de vorm van een schenking en niet als lening wordt overwogen. Het voornaamste vraagstuk zou zijn, hoeveel ieder van de drie landen zou bijdragen, zo verluidt in Londen. De woordvoerder zei, dat, als een overeenkomst wordt bereikt, aanbevelingen aan de drie regeringen zullen moeten worden voorgelegd. (R/ANP)

India is ooloor Chinese deelnemingan Japans vredesverd;

NEW DEI, 21 Mei: — Van officiële zijde in New Delhi meegedeeld, dae Indische regering haar standpi inzake het Japanse vredesverdrapan de Amerikaanse regering heeenbaar gemaakt. Onder andere ft India aanbevolen, dat het doorshington rondgezonden ontwerrdrag ook naar Peking zal wn gestuurd. De Indische reger is van mening, dat het Japanse edesverdrag zonder medewerkingan communistisch China niet werking kan treden Eveneens ifficieel medegedeeld dat India hAmerikaanse verzoek om Indischeepen naar Korea te zenden, he afgewezen. (AFP/ANP)

POLITIEK OVERZICHT

NATIONAAL-SOCIALISME IN DUITSLAND HERLEEFT

Het is zo langzamerhand wel duidelijk geworden, dat het probleem-Duitsland met de victorie van 1945 niet is opgelost.

Het probleem-Duitsland is daar reeds sedert het jaar 9, toen de Romeinen in het Teutoburgerwoud door de Germanen werden verslagen en de grondslag werd gelegd van de culturele en etnische tegenstelling rechts en links van de Rijn. Dat probleem sneed dwars door Europa in de tijd van het beginnende Roomse Keizerrijk en de vete, zou men kunnen zeggen tussen Duitsland en Frankrijk. De vete tussen Habsburg en Bourbon. Duitsland werd en bleef een probleem alle eeuwen door. Het Christendom werd er een vernisje en bij het minste of geringste spoot de barbarij er weer op. Zo bleef Duitsland tot aan 1945 toe.

De tegenstelling Frankrijk-Duitsland bleek de moeilijkheid na de vrede van 1918.

Dezelfde tegenstelling schept in he Europa van 1951 de moeilijkheid. De vraag, of en in hoeverre Duitsland zelf mag participeren aan het Europese leven.

De vraag die de wereld verdeeld houdt.

De vraag, die ook Duitsland zelf bezig houdt en de bevolking daar verdeelt in Democraten en.... nationaal-socialisten. Want uit de blader blijkt, dat de totalitariërs er het hoofd weer opsteken.

Het is wel triest, dat amper zes jaar na de catastrophale en verwoestende ondergang van het nationaal-socialisme in Duitsland, het vraagstuk „democratie of totalitarisme" er opnieuw aan de orde wordt gesteld. Zulks vlak onder de neuzen van de bezetters, die in 1945 gezworen hebben het nationaal-socialisme voorgoed, met wortel en tak, te zullen uitroeien en die in de daaropvolgende jaren hun best hebben gedaan voor de heropvoeding van het Duitse volk.

Als die heropvoeding een succes was geweest, zou de vraag „democratie of totalitarisme" zelfs niet kunnen rijzen. Zo ook zijn de geëxalteerde verwachtingen, die men aanvankelijk gekoesterd heeft van de les, die het grote proces in Neurenberg tegen Goering c.s. aan Duitsland zou geven, niet bepaald door de feiten gestaafd. Wie zelf niet totalitair te werk wil gaan, kan niet verwachten, dat de sporen in een extreem en giftig nationalisme, dat de trekken had aangenomen van een pseudo-religie en een afgodendienst, zo snel uitgewist zullen worden. Zeker niet wanneer de omstandigheden soms juist die politieke hartstochten schijnen aan te moedigen, die in het nationaal-socialisme destijds hun gevaarlijkste uitlaat hebben gevonden.

16 Nazies van 158 zetels

Men heeft in de nieuwsbladen gelezen, dat de neo-Nazi's thans beslag hebben weten te leggen op zestien van de honderd acht en vijftig zetels in het parlement in Neder-Saksen. Het is geenszins zo, dat het neo-Nazisme in West-Duitsland overal zulke vorderingen maakt als in Neder-Saksen, dat altijd een van de voornaamste haarden is geweest van een bijzonder fel nationalisme. In het Rijnland b.v. heeft de Sozialistische Reichs Partei twee weken geleden nog niet één procent van het uitgebrachte aantal stemmen op zich verenigd en heeft zij geen enkele zetel in het parlement weten te bezetten. Zelfs in de Nazi-tijd dacht men in die streek trouwens niet zo fanatiek-nationalistisch als elders. Dr. Goebbels ten spijt.

Echter dient men hierbij te bedenken, dat totalitaire politieke bewegingen nooit en nergens door parlementaire meerderheidsvorming aan de macht komen, dat zij zich daartoe als minderheden van heel andere middelen bedienen dan waarover democratische partijen kunnen beschikken en dat, naarmate zij door enerzijds te speculeren op bepaalde ontevredenheden, verlangens en instincten van de massa, anderzijds door terreur uit te oefenen een grotere aanhang verwerven, zij hun invloed in onevenredige mate doen gevoelen.

De methoden hoe minderheden aan de macht komen

Geld, geweld, angst, haat en opportunisme zijn de factoren, die in bepaalde omstandigheden het succes van totalitaire bewegingen bepalen. En aangezien niets zoveel succes heeft als succes, blijft het mogelijk, dat een betrekkelijk welslagen als dat van de neo-Nazi's in Neder-Saksen daar en elders een soort politieke kettingreactie teweeg brengt, waarvan men de gevolgen niet moet onderschatten. Vooral niet wanneer zulk een beweging tussen regeringscoalitie en oppositie op de wip gaat zitten en daardoor in staat is een gevaarlijk negatieve invloed uit te oefenen. Het nazidom is niet voor niets de revolutie van het nihilisme genoemd en Hitler heeft zich destijds niet zonder reden vergeleken met Djenghis Khan.

Omstandigheden gunstig

De omstandigheden zijn in West-Duitsland, waar de liberale politiek van prof. Erhard het regeringsbeleid op economisch en sociaal gebied kwetsbaar maakt, niet ongunstig voor een herleving van totalitaire strevingen.

Het nationalisme is een van de constante geestelijke factoren in de Duitse samenleving, eerder aangewakkerd dan bedwongen door het feit van de militaire bezettingen door het isolement, waarin West-Duitsland verschillende jaren is gebleven omdat de totstandkoming van de West-Europese samenwerking en eenheid zo lang op zich heeft laten wachten. Het is een factor, waarmede alle politieke partijen rekening houden en waarop zij soms menen te moeten speculeren.

De rechtse partijen doen dat. Zij ontwikkelen zich in de richting van het Hugenberg-nationalisme, dat weliswaar veel gematigder is dan het nationaal-socialisme, maar dat in het verleden toch een niet onbedenkelijke rol heeft vervuld in het voorspel van Hitler's zegepraal. Het merkwaardige is, dat de socialistische partij zich daardoor gedwongen acht eveneens op het nationalistische paard te wedden. Zij beweegt zich in de richting van een nationalistisch socialisme of een socialistisch nationalisme, dat in zijn tactiek een karakter vertoont, dat zich niet altijd laat rijmen met het begrip loyale oppositie in een democratische samenleving. Deze dingen kunnen niet anders dan inwerken op het psychologische klimaat, waarin een extreem nationalisme zich, zoals in Neder-Saksen op de voorgrond poogt te dringen. Niet slechts door middel van een kostbare en uitgebreide propaganda, die doet vermoeden, dat de neo-nazi's financieel krachtig gesteund worden door anonieme machten, zoals dat ook met het nationaal-socialisme in de periode van zijn opkomst het geval is geweest. Maar ook met behulp van geuniformeerde knokploegen, die de bijeenkomsten van politieke tegenstanders verstoren en door terreur een nog geenszins gerijpte democratie om hals pogen te brengen.

Bonn is op zijn hoede

De regering in Bonn blijkt zich van deze gevaren zeer wel bewust te zijn en is voornemens er paal en perk aan te stellen. Zij heeft reeds de vechtformaties van de R.S.P. verboden, zij het wat laat, n.l. enige dagen voor de verkiezingen in Neder-Saksen. Uit door Dr. Lehr, de minister van Binnenl. Zaken gedane mededelingen blijkt, dat de West-Duitse regering thans ook besloten heeft in de wetgeving bepalingen op te nemen, die de mogelijkheid scheppen anti-grondwettige politieke bewegingen aan te pakken en economische sancties te treffen tegen personen en instellingen, die financiële steun verlenen aan totalitaire groepen. In verband hiermede zijn de ministers van Binnenlandse Zaken van de verschillende West-Duitse landen in Bonn bijeengeroepen teneinde de beoogde maatregelen te bespreken en uit te werken.

Adenauer op zijn qui vive

Van zijn kant heeft dr. Audenauer in een radiorede uiteengezet, dat de West-Duitse regering niet voornemens is vrij spel te laten aan de totalitaire groeperingen, die er op uit zijn een nieuwe chaos te kweken en daarop hun alleenheerschappij te bouwen. In deze radiorede heeft de kanselier er geen twijfel over laten bestaan, dat de regeringsmaatregelen gericht zijn tegen e l k e totalitaire beweging dus ook tegen de communisten, die reeds in 1930 hebben samengewerkt met de Nazi's „om te vernietigen wat bestond". Letterlijk voegde hij daaraan toe: „De federale regering heeft zichzelf nooit wijsgemaakt, dat de krachten van het nationalisme, die Duitsland aan de rand van de afgrond hebben gebracht, geheel verdwenen zouden zijn.. De federale Republiek heeft zich geplaatst gezien voor de moeilijke taak de ruïnes op te ruimen, veroorzaakt door de politieke waanzin en krankzinnige ambitie. Wij zijn begonnen de verwoeste steden te herbouwen en hebben ons ingespannen om het leven voor millioenen draaglijk te maken. Wanneer iemand thans de uiterst rechtse partijen steunt, dient hij zich wel te realiseren, dat hij in feite strijdt tegen de positieve krachten, die geen grote woorden gebruiken, maar zonder wier harde werk hij geen enkel bestaan meer zou hebben." Het is goed dat dit gezegd is en dat het zó gezegd is. Want deze woorden kunnen de West-Europese landen inspireren tot die steun aan en samenwerking met de democratische Duitsers, wier moeilijke positie wel eens te veel in het Westen wordt veronachtzaamd.

Wij hebben geruime tijd geleden in de Arubaanse Courant doen zien, hoe ook in Italië groepen zijn, die menen dat het onder de Duce nog niet zo gek was. Hoe ook in dat land het fascisme nog wortelt in een deel des volks. De gebeurtenissen in Neder-Saksen spreken boekdelen. Noch in Italië, noch in Duitsland heeft het volk in zijn breedste lagen de les van de oorlog geleerd. Een straf bewind tegen het Duitse gevaar, tegen dit volk van moordenaars, blijft geboden. De millioenen doden, welke we nog deze maand herdachten, roepen daarom.

Philips 60 jaar

RADIO-CAUSERIE
door
HANS HERMANS

Een oud gebouwtje en een beetje pech, luisteraars, hebben al menig bedrijf in de wereld groot gemaakt.

Dat geldt ook voor een van de allergrootste bedrijven, een bedrijf met een wereldnaam, waarop Nederland met het grootste recht trots op is: Het bedrijf van Philips in Eindhoven.

De postzegelverzamelaars onder U zullen zich herinneren, dat dit bedrijf in de komende maand zestig jaren bestaat. Ik neem tenminste aan, dat zij zijn ingegaan op de uitnodiging om hun adres op te geven aan het jubilerende bedrijf in ruil waarvoor zij op de dag van het jubilé een briefkaart uit Eindhoven toegestuurd krijgen met de nieuwe zomerzegels en een speciaal voor di gelegenheid vervaardigd jubileum stempel van de post. De heer Moro deelde mij vanmorgen mee, dat er niet minder dan drieduizend adressen zijn binnengekomen, die gisteren zijn verzonden.

Maar datzelfde Eindhoven, waar zestig jaar geleden een oud gebouwtje stond, een mislukte bukskinfabriek had erin gezeten, dat voor f 12.500 werd verkocht aan Gerard Philips, die van zijn vader (een industrieel uit Zaltbommel) f 75.000 gulden had gekregen om het maar eens met de fabricage van kooldraadlampen te proberen.

Eindhoven was toen — in 1891 — nog maar een klein stadje. Een beetje deftig, met mooie herenhuizen en met zegge en schrijve 4500 inwoners. Het hele stadje was kort tevoren door een samenvoeging met twee kleine dorpjes, van 56 tot zegge en schrijve 79 HA. uitgebreid. Het was geen onwelvarend stadje want het lag niet ongunstig op de handelsweg van Den Bosch naar Luik; het lag bovendien midden in een kring van dorpen, waar nog wat handel mee te drijven viel. En de mensen hadden daarvan geprofiteerd. Daar zat wel fut in die Eindhovenaars! Al van ouds hadden zij een linnenindustrie, waaruit zich vanaf 1850 ongeveer een machinale textiel-industrie ontwikkelde. In 1853 was er al een van de Eindhovense textiel-industrielen, die in New York op een tentoonstelling uitkwam met zijn producten en daar een hronzen medaille verwierf voor zijn inzending. In de zestiger jaren liep de productie van linnen in Eindhoven al tegen 2 millioen ellen; dat was iets voor die tijd. De stoommachine deed er dan ook heel gauw zijn intrede: in de grootste fabriek werkte men omstreeks 1890 al met tweehonderd arbeiders aan deze lawaaimakende monsters. Eindhoven had bovendien een sigarenindustrie, die er moet wezen. U hebt in dat verband misschien wel eens ooit de naam gehoord van Mignot en de Block. De eerste stichter van dit bedrijf stamde zelf uit Amerika en kwam, later gevolgd door zijn broer, naar Eindhoven om er in 1858 zijn fabriek op te zetten. In het midden van de zeventiger jaren — in 1876 — produceerde Eindhoven niet minder dan 60 millioen sigaren per jaar. Daar omheen ontstonden natuurlijk weer andere industrien. Lucifers en sigarenkistjes bijvoorbeeld. In de lucifersfabriek alleen werkten bij de oprichting in 1870 al 200 man en in 1885, zes jaar voordat Philips begon, tegen de negenhonderd. Uit de sigarenkistenfabricage stamden later weer hedrijven, die triplex- en multiplex maakten; uit de weverijen voor linnen kwamen trijpweverijen voort enz. enz. Kortom Eindhoven was in de tijd, toen de jonge Philips uitkeek naar een geschikte vestigingsplaats voor zijn fabriekje van kooldraadlampen, een bedrijvig stadje, waar vele honderden mensen gewend waren aan het verrichten van fabriekmatige arbeid, waar dus geschikte arbeidskrachten te krijgen waren. Toen dus dat oude hukskin fabriekje vrij kwam, toog hij erin.

En toen kwam de tweede factor in zijn succes: PECH.

Dat wil zeggen: Gerard Philips kon geen afzet vinden. De electriciteit had wel de toekomst — maar in het heden van 1891 maakte Gerard Philips 500 lampen per dag en dat was voor de Nederlandse markt te veel. Zijn vader en hij konden zich niet veroorloven met hun lampen te wachten tot de toekomst van de electriciteit werkelijkheid werd. Daar zaten maar twee mogelijkheden op: óf liquideren óf een afzetgebied zoeken buiten Nederland. Juist op het moment, dat dit dilema pijnlijk begon te worden trad de 20-jarige Anton Philips in het bedrijf om zijn hroer te helpen met de verkoop. Anton doorzag de situatie en trok naar buiten. Hoe langer hoe verder. Toen hij 24 jaar was zat hij al in Rusland, waar hij orders niet meer van duizenden maar van tienduizenden lampen ineens weghaalde. Gemakkelijk was dat werken voor het buitenland niet. Het electriciteitsbedrijf was nog in zijn opkomst en overal deed men het zo'n beetje op zijn eigen manier, met zijn eigen stroomsterkten, zijn eigen maten enz. Om iedereen tevreden te stellen moest Gerard Philips, die voor de productie stond, dus zorg dragen, dat hij zijn bedrijf niet te veel op één model vastlegde; hij moest soepel blijven, zich voortdurend kunnen aanpassen. En zo werkten de twee broers tegen elkander op. Gerard maakte er een sport van om meer te produceren dan Anton kon verkopen en Anton maakte er een sport van om meer te verkopen dan Gerard kon produceren. Met het gevolg dat in 1905 de totale omzet al tot 5 millioen lampen per jaar was opgelopen en de naam Philips over de hele wereld bekend was.

Vijf millioen lampen, dat eiste een bedrijf. De enkele tientallen arbeiders, waar Gerard Philips in 1891 mee was begonnen, vormden tien jaar later de kern van 450 arbeiders. Nog wel niet het grootste bedrijf van de stad maar toch een dat er wezen mocht en dat een belangrijke nieuwe variant vormde in het industriele karakter van Eindhoven. Maar de ontwikkeling van de electriciteit ging voort en stelde nieuwe eisen aan de lampenfabricage. De kooldraadlamp werd vervangen door de metaaldraadlamp, die ongeveer vijfmaal zoveel handenarbeid vergde. In 1909 had Philips al 1200 mensen in dienst.

Eindhoven had er dus een heel belangrijk veld van activiteit bijgekregen. Nieuwe arbeidskrachten werden naar de stad getrokken; arbeidskrachten, die ondergebracht moesten worden en die zo als ze kwamen, nog iedere scholing als fabrieksarbeiders ontbeerden. Philips begon met eigen woningen te bouwen; de kern van het latere Philipsdorp, en met een eigen ambachtsschool te stichten.

De eerste wereldoorlog brak uit — en opnieuw kwamen moeilijkheden. Philips had zijn glas tot dan toe van buiten gekregen. De ballons met name kwamen tot dan toe uit Duitsland en Oostenrijk. Die aanvoer stagneerde.

Maar Philips liet zich niet ontmoedigen. Hij stichtte een eigen glasfabriek, waar eerst een paar glasblazers van Leerdam aan werden verbonden en waar later de glazenblazers uit eigen school werk in kregen. In 1916 had hij al 3200 werklieden in dienst; na de oorlog, in 1920: tegen de 7000. Eindhoven begon uit de kluiten te groeien. Het groeide practisch aan de omringende dorpen vast. Zes omringende gemeenten worden geannexeerd en in dat nieuw-gevormde agglomeraat van 45.000 zielen vormden de 7000 gezinnen van Philips-arbeiders langzamerhand het leeuwendeel.

Philips zelf was ook uit de kluiten gegroeid. De 75.000 gulden, die vader Philips in 1891 beschikbaar had gesteld, konden onmogelijk meer als een redelijk bedrijfskapitaal worden beschouwd. In 1912 zetten de beide gebroeders de zaak om in een N. V. met een bedrijfskapitaal van 6 millioen.

Doch dat was ook nog maar een begin.

Reeds tweemaal had het Eindhovense bedrijfsleven impulsen uit Amerika gekregen; Philips sloeg ook nauwkeurig gade wat zich daar aan de andere kant van de oceaan afspeelde. Hij zag, dat de Amerikaanse gloeilampenindustrie kon met eigen wetenschappelijke onderzoek en dat daaruit inderdaad verbeteringen en .... patenten voortkwamen. In 1914 — op 1 Januari, dus nog voordat de wereldoorlog hem daartoe zou kunnen dwingen — begon hij ook met een Natuurkundig Laboratorium, dat zich dien onder leiding van Prof. Holst tot een van de grootste industrie researchlaboratória ter wereld ontwikkelde. In Eindhoven alleen werken momenteel al uitsluitend in dit laboratorium 1000 man en in de verschillende laboratoria daarbuiten (ik denk o.a. aan de cyclotron in de polder buiten Amsterdam, waar Nederland zijn bijdrage in het atoomonderzoek levert) nog eens 3500 man.

Laat ik U nu niet vertellen, luisteraars, wat die stap eenmaal heeft opgeleverd, welk een uitgebreide mogelijkheden voor industriële productie allemaal door deze laboratorium-arbeid werden ontdekt. Als ik U moest beschrijven wat Philips op het ogenblik allemaal nu op welke terreinen Philips vandaag aan de dag met wereldpatenten ..t, dan zou ik U van een groot deel van Uw vreugde in het klassieke concert, dat na mij komt, moeten beroven. Laat ik mij daarom ertoe bepalen U te wijzen op Philips ontwikkeling op het terrein van de radio, die na 1927 zijn grote vlucht nam in de Philips-fabrieken. Een grote vlucht, dat momenteel de radio naast de gloeilamp de grote hoofdpilaar van het bedrijf is geworden. De naam van de Philips radio is thans, 24 jaar nadat het eerste toestelletje in dit bedrijf werd vervaardigd, vrijwel over de hele wereld verbreid. Over alles wat in die tijd aan de radiotechniek is verbeterd door Philips alleen zou een boek te schrijven zijn. En ook die ontwikkeling staat niet stil. Philips komt thans met de televisie aan de markt. Verleden jaar heb ik zelf nog de gelegenheid gehad in Eindhoven de Philips televisie-toestellen in werking te zien. Philips heeft een eigen studio, de dagelijks uitzendt.

Enfin, luisteraars: de Philipsfabrieken in Eindhoven hebben op dit ogenblik 80.000 mensen in dienst en werken met een kapitaal van fl. 500.000.000.

Een dergelijk bedrijf — ik hoef u dat nauwelijks te zeggen — is een kostbaar bezit; en daarbij denk ik niet eens in de eerste plaats aan de eigenaars of de aandeelhouders. Daarbij denk ik in de eerste plaats aan de GEMEENSCHAP. Een bedrijf, waar honderdduizenden mensen hun brood in verdienen is, waar ter wereld ook, een belangrijk bedrijf. Philips heeft bijna evenveel mensen in dienst als de grootste Ford-fabriek in Detroit.

Nederland is zich het kostbaar bezit van dit bedrijf bewust. Het is er zich ook van bewust, wáár dit bedrijf zijn kracht aan ontleende. Het is er zich van bewust, dat dit bedrijf voortsproot uit een onverwoestbare ondernemers-energie, die zich noch door het kleine gebouwtje noch door de tegenslag van de eerste jaren liet ontmoedigen en — zonder gebruik van ambtelijke onderhandelaars — zijn weg naar buiten wist te vinden met diezelfde koppige voortvarendheid, die Nederlanders in het handelsleven altijd eigen is geweest, die ondernemers-energie, die niet bleef stilstaan bij Nederlands oude capaciteiten voor de HANDEL alleen, maar de uit Nederland nieuwe, SCHEPPENDE krachten wist los te slaan, die de Nederlanders ook als uitvinders, als productie-economen naam verschafte in de wereld.

De volgende maand, over enkele weken, luisteraars, viert Eindhoven feest. En van dat feest uit zullen 3000 briefkaarten als een soort ~~feest-postduiven over deze eilanden~~ komen overfladderen. Geloof mij, wanneer ik U zeg, dat ter gelegenheid van dit feest bij iedere Nederlander het trage gloeilampje van de nationale trots toch even gaat gloeien.

U zult dat begrijpen.

FLITSEN UIT NEDERLAND

Culturele Defensie

Nu Nederland zéér zware financiële lasten op zich moest nemen voor de verdediging van West-Europa tegen het Russische imperialisme, is méér dan wenselijk was, het mes gezet in tal van uitgaven voor culturele doeleinden. Het moest helaas!

Zodoende is de Ned. Federatie van Beroepsverenigingen van Kunstenaars in het garcel gekomen. Deze Federatie bepleit thans de oprichting van een autonoom „Nederlands Cultureel Fonds", waaraan gelden zouden toevloeien door bijzondere overheidsmaatregelen, zoals:

a) Het heffen als Rijksbelasting van 20% boven de vereiste radioluisterbijdrage. Opbrengst rond f 5.000.000,—.

b) Het heffen van een Rijksvermakelijksheidbelasting van 5% met gelijkmatige verlaging van de dito gemeentelijke helasting tot 15% in het kader van de algemene regeling van Rijk en Gemeente. Opbrengst rond f 6.000.000,—.

Totale opbrengst ongev. f 11.000.000,—. De gemeenten kunnen hun deel voor eigen regionaal cultureel werk gaan bestemmen. Men wijst erop dat het bestuur van het Nederlands Cultureel Fonds met grote zorg dient te worden samengesteld; dat het fonds niet alles van het culturele leven kán of mòet behartigen maar uitsluitend het vrije wetenschappelijke onderzoek, het weer functioneel maken van de kunst, het steunen van knooppunten van de culturele zelfwerkzaamheid; dat uiteraard autonomie niet zelfstandigheid betekent: de overheid blijft voor de algemene lijn verantwoordelijk tegenover de Staten-Generaal. Verder dient men te bedenken, dat het doel van het Fonds moet zijn: krachtige bevordering van de bloei van de Nederlandse cultuur in onze huidige verhoudingen en niet een organisatie voor sociale steun; alleen de kwaliteit mag gelden.

Moge dit initiatief van de zo actieve kunstenaarsfederatie allerwege weerklank vinden!

Migratie binnen West-Europa?

Zouden de West-Europese landen in staat zijn onderling hun bevolkingssurplus uit te wisselen? Een grote vraag die door een Ned.-Duitse groep van geleerden bestudeerd wordt. De eerste publicatie van de groep: „The importance of emigration for the solution of population problems in Western Europe" door dr. Hilde Wander is thans bij de Haagse uitgever Martinus Nijhoff verschenen. West-Europa gaat niet alleen in sommige gedeelten gebukt onder overbevolking, het vraagstuk is verzwaard door de ongunstige leeftijd van sommige groepen. Vooral in West-Duitsland en Oostenrijk, waar de overmatige bevolkingsdichtheid is ontstaan door toevloed van millioenen vluchtelingen uit het door de communisten geteisterde Oost-Europa (en Oost-Duitsland!), is de leeftijdsstructuur zeer ongunstig.

Dit heeft tot gevolg dat slechts een beperkt deel in het productieproces kan worden ingeschakeld.

Volgens de mening van de geleerde schrijfster zou de emigratie naar landen buiten Europa niet meer dezelfde voordelen bieden als in de negentiende eeuw, toen door deze volksverhuizing nieuwe delen van de wereld werden opengelegd als afzetgebied voor de Europese industrie. Zij meent daarom dat de oplossing gezocht moet worden in migratie binnen Europa.

Maar wat Nederland betreft, is de na-oorlogse trek naar-verre-landen-over-zee nog allerminst gestopt. Vooral de emigratie naar Australië en Canada begint thans goed op gang te komen. De laatste tijd is er ook veel belangstelling om naar Nieuw Zeeland te trekken, terwijl naar de Unie van Zuid-Afrika ook nog steeds veel Nederlanders gaan.

Mr N. DEBROT OP SCHIPHOL AANGEKOMEN

AMSTERDAM, 21 Mei. - De nieuwe vertegenwoordiger van de Nederlandse Antillen in Nederland, mr N. Debrot, is Maandagmorgen op Schiphol aangekomen. (ANP)

Instelling van een „Incu" gewenst?

„In het weekblad „Curacao" troffen wij onderstaand artikel aan, dat ons belangrijk genoeg voorkomt om dit in zijn geheel over te nemen".

Het volle gewicht van het bewapeningsprogramma in de Verenigde Staten en Europa wordt thans nog niet bijzonder door consumenten gevoeld. Algemeen wordt echter verwacht, dat de moeilijkheden ziel aan het einde van dit jaar zullen openbaren, wanneer na de „tooling up" der fabrieken in de Verenigde Staten, deze aan grote defensie orders gaan werken, met als gevolg: toenemende schaarste van grondstoffen en eindproducten voor burgerlijke consumptie en natuurlijk ook voor export doeleinden. Ook in Europa zal de schaarste aan materialen en de toenemende vraag naar oorlogsproducten, de verkrijgbaarheid van exportgoederen moeilijker maken. Schaarste zal zich vooral doen gevoelen op het terrein van metalen, industriele chemicaliën, papier, industriele textiel en producten waarin schaarse grondstoffen verwerkt zijn. Zware electrische en constructie machinerieën zullen bijna onmogelijk te krijgen zijn.

In het licht der historie gezien, staan wij voor dezelfde problemen als in 1941, toen moeilijkheden zich begonnen op te stapelen en zich in de eerste helft van 1942 met volle kracht openbaarden. De huidige Amerikaanse controle-organisaties hebben thans verschillende namen, doch hun werkzaamheden zullen practisch gelijk zijn aan de toentertijd ingestelde regeringsbureaux.

Buitenlandse gouvernementen zullen weer lijsten met toekomstige behoeften moeten indienen en voor elk artikel het eindgebruik en de wettiging daarvan moeten opgeven. Wederom zullen buitenlandse importeurs een z.g. „claimant agency" moeten hebben en hun succes bij het verkrijgen van toewijzingen, prioriteiten en uiteindelijk: exportvergunningen, zal grotendeels afhangen van de kracht van hun argumentaties en hun activiteit bij het kampen voor hun behoeften. Contact met Amerikaanse leveranciers zal wederom zeer belangrijk zijn.

Een „Incu?"

Met het oog op een verminderde stroom van goederen, is het misschien aanbevelenswaardig reeds thans een soort INCU (Inkoop Centrale Curacao) in te stellen, die met de voorbereidende werkzaamheden zal beginnen en voorlopig maatregelen zal treffen, waardoor grote importeurs niet alle importen opslokken. Het is beter bedacht te zijn op eventualiteiten, dan te wachten totdat plotseling grote moeilijkheden zich voordoen. Levensmiddelen en textielwaren zullen voorshands ruimschoots verkrijgbaar zijn, doch ook hierbij moet in gedachten gehouden worden, dat alles afhankelijk is van de wereld-politieke ontwikkelingen. Indien het oorlogsterrein — zoals door MacArthur voorgesteld — uitgebreid zal moeten worden, dan is het waarschijnlijk niet moeilijk te zeggen, wat voor de boeg staat. Een blokkade van de Chinese kust o.v.. kan gevolgd worden door Russische tegenmaatregelen in Europa.

Conclusie

Concluderend kunnen wij dus opmerken, dat zelfs indien het niet geheel noodzakelijk is voor dit staatsleel noodmaatregelen te nemen, het zonder twijfel van wijs beleid zal getuigen voorbereidingen te treffen en o.a. een waarnemer in Washington te stationeren, die ons op de hoogte stelt met de ontwikkeling in de Verenigde Staten. Ondervinding in de afgelopen oorlog heef ons geleerd, dat het tijd kost om een organisatie op te bouwen en hare werkzaamheden glad te doen lopen. Met de opgedane ervaringen in de laatste oorlog nog vers in het geheugen, moeten wij er dus voor waken niet onvoorbereid overvallen worden.

Wij geven daarom hierbij onze Regeringsraad dringend in overweging deze aangelegenheid met vertegenwoordigers van de Kamer van Koophandel en de Vereniging van de Handel van Curacao en Aruba te bespreken en vooral het probleem in groot verband te bekijken en dus niet, zoals soms het geval is, van alleen een individueel standpunt.

O.i. zal het echter nodig zijn dit bureau niet groter op te zetten en de bemoeiïngen niet verder uit te strekken, dan voor het doel strikt noodzakelijk is. Uiteraard zal dit bureau een tijdelijk karakter moeten dragen en niet de onsterflijkheid genieten van de Deviezen-commissie.

NOGMAALS WIM SONNEVELD EN DE ZIJNEN

„'t Is mij een raadsel", het tweede programma van het gezelschap Wim Sonneveld bood aanzienlijk meer dan het vorige de medewerkenden gelegenheid hun kunnen te tonen. Mochten wij in „Iene Miene Mutte" Sonneveld's „kleren" zien hetzij vernuftig aangeknoopt of voorgehangen dan wel uiterst prozaisch op een „knaapje", in dit optreden maakten we kennis met Wim Sonneveld zelf, de cabaretier, die slechts een simpel gebaar nodig heeft om zijn toehoorders uit hun gezapigheid op te heffen naar een sfeer van fijne speelse humor; die hen meesleurt door de visioenen van een dromer en zijn gehoor op doorvoelde wijze een „idealistische kleine Dirkie met zijn hondje" voor de ogen tovert. Het „kleren maken de man" gaat voor acteurs niet op!

Emmy Arbous creêerde op bijna sublieme wijze o.m. een sinds 1914 „vergeten vrouw" in een van spanning geladen monoloog, die onwillekeurig een beetje aan Dostojewski deed denken.

Van Lia Dorana bleef ons een gevoelig vertolkt Hollands liedeke bij naast een zeer zwak gespeelde rol in de schets „Bij de waarzegster". Vergissen wij ons, of verliezen de leden van het gezelschap - met uitzondering van Emmy Arbous - uit het oog, dat een schets meer is, dan een samen bundeling van individuele prestaties?

Hetty Blok zocht het ditmaal in het abstracte; zij verpersoonlijkte de staats- en gezinsvijand Nummer één het wantrouwen. Zij deed het overtuigend, met een dynamiek die niet subtiel was als die van Wim Sonne veld, maar integendeel fors en penetrant.

Guus Verstraete, van wie thans zo weinig te zeggen valt, hopen wij nog eens onder minder droevige omstandigheden tot gast te hebben.

Hans Beuker was een betrouwbaar begeleider - al deed in het eerste optreden van Lia Dorana een gebrek aan voldoende gezamenlijke repetitie zich gelden - en een solist, die het publiek in aandacht wist te verboeien.

Wij wensen het gezelschap een goede thuisreis toe en hopen op een weerzien. Dan weer zal Aruba de zalen overbevolken en genieten van wat echt Hollandse humor, waarbij het de „bladvulling" gaarne op de koop toe neemt.

D.

DR VAN NIDEK NAAR AMERIKA

Zaterdagavond vertrok Dr. J. van Nidek voor studie-doeleinden voor enkele weken naar Amerika.

APOTHEKER L. H. BIJL MET VERLOF

Een dezer dagen vertrekt de Heer Bijl, apotheker bij de Botica del Pueblo voor enige tijd met verlof naar Nederland. Tijdens de afwezigheid van de Heer Bijl, zal de Heer Steenmeijer van de Botica Aruba belast zijn met het toezicht op de Botica del Pueblo.

YRAUSQUIN MET VACANTIE

Zondag vertrokken de heer en mevrouw Yrausquin-Sûtthoff van de Julianaschool voor verlof naar Nederland. Wij wensen het echtpaar een goede tijd.

HET BOEK VAN DE MAAND

Een boek dat een denkend lezer veel goed zal doen is DE MOLEN AAN DE RIVIER van George Eliot.

Het verhaal vertelt ons de geschiedenis van een gezin. De verschillende karakters worden uiterst zorgvuldig en zuiver beschreven.

Wij zien hoe een spontaan en eerlijk karakter onmogelijk kan leven in een bekrompen en burgerlijk milieu.

HET TESTAMENT VAN CESARE BORGIA van Nigel Balchin is aan de ontwikkelde lezer warm aan te bevelen.

Het dient zich aan als een autobiographie door Cesare Borgia, in gevangenschap kort na de dood van zijn Vader geschreven.

Een boek waarin nogal wat getheoretiseerd wordt en geanalyseerd maar toch over het algemeen goed geschreven, is het boek van Elisabeth Goudge: KRUID DER GENADE.

De natuurbeschrijvingen zijn prachtig.

J. Visser-Roosendaal beschrijft in DE WACHTER de problemen van een vrouw die haar eigen leven wil leiden.

Een mooi en boeiend boek.

PAUS SREEKT NEDERLANDS

Z.H. de Paus heeft onlangs tijdens de audiëntie, die hij de arbeiders in de Zaal der Zegeningen verleende, de Nederlandse arbeiders in het Nederlands toegesproken. Precies half een werd de heilige Vader binnengedragen. Meer dan tweeduizend Nederlanders en bijna duizend Belgen waren in de Zaal der Zegeningen aanwezig. Honderden vlaggen staken als bloemruikers uit de nissen.

De Paus begon zijn toespraak in het Duits. Daarna zei hij met moeite, maar zeer duidelijk: „Geliefde zonen en dochters". Een minutenlang gejuich belette de Paus verder te gaan.

Er werden spreekkoren aangeheven: „Leve de Paus". Toen het stil was vervolgde de heilige Vader zonder enig vreemd accent: „Wij bidden dagelijks Gods overvloedigste zegen over u af".

Na deze korte woorden klonk weer een overdonderend gejuich. De Paus sprak vervolgens in andere talen de overige afgevaardigden toe.

SPORT

NEDERLANDSE ELFTAL ZAL MOEILIJK NAAR CURACAO KUNNEN KOMEN

Bij het bestuur van de K.N.V.B. is bericht ingekomen inzake de uitnodiging van het Nederlands elftal door de Curacaose Voetbal Bond ter gelegenheid van zijn 30-jarig bestaan. Het bestuur zal binnenkort een beslissing nemen. Naar in voetbalkringen verluidt, is de mogelijkheid gering, dat het Nederlands elftal zal kunnen gaan wegens de langdurige kampioenscompetitie en een zwaar seizoen. (ANP)

UITSLAGEN VOETBAL IN NEDERLAND

De uitslagen van de heden gehouden voetbalwedstrijden van de eerste klasse der K.N.V.B. luiden als volgt:

Kampioenschap van Nederland: Heerenveen-Willem II afgelast.

Eerste klasse C. Volewijckers-DWV 0—1; KFC-SVV 2—1.

West II: promotie tweede klasse DHC-EBEH 2—1. (ANP)

LEIDRAAD VOOR ITALIAANSE R. K.-VERKIEZINGEN

FLORENCE, 21 Mei: — Zondag waren aan de Rooms-Katholieke kerken in de Italiaanse provincie Toscana bekendmakingen aangeplakt, die de Katholieken als leidraad moeten dienen bij de komende verkiezingen. In de bekendmakingen heet het, dat ieder, die stemgerechtigd is, moreel verplicht is zijn stem uit te brengen. De Katholieken mogen slechts stemmen voor candidaten en partijen, die de werkelijke belangen van het volk nastreven en tevens de rechten van God, de Kerk en de Christelijke Familie verdedigen. Het is doodzonde te stemmen voor partijen, die tegen het Katholieke geloof zijn, aldus de bekendmakingen.

Het hoofd van de Italiaanse communistische partij, Togliatti zeide Zaterdagavond op een verkiezingsvergadering in Bologna, dat men de geestelijken niet moet gehoorzamen. „Wij zijn nooit tegen de Kerk geweest. De prelaten, die ons op zulk een onscherpzinnige wijze bestrijden, verdedigen het geloof niet, maar de sociale orde, waaraan zij gebonden zijn", aldus Togliatti. (R/ANP)

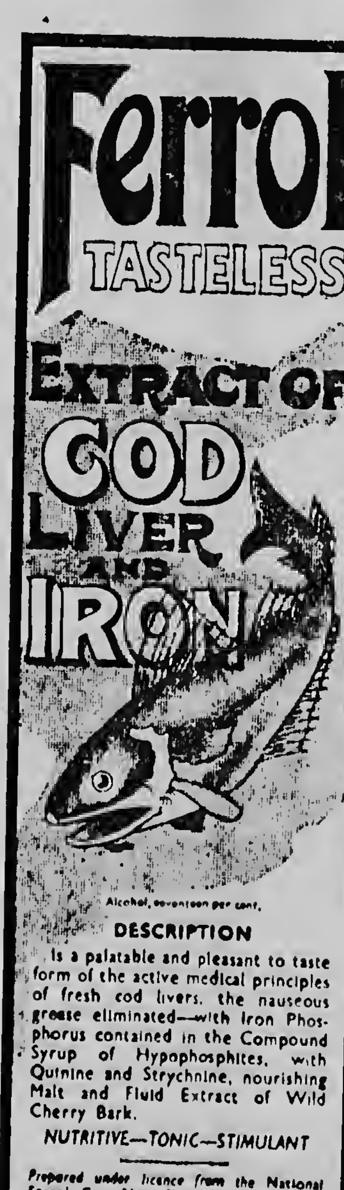
NEDERLANDS ATOMOLOOG IN BUENOS AIRES AANGEKOMEN

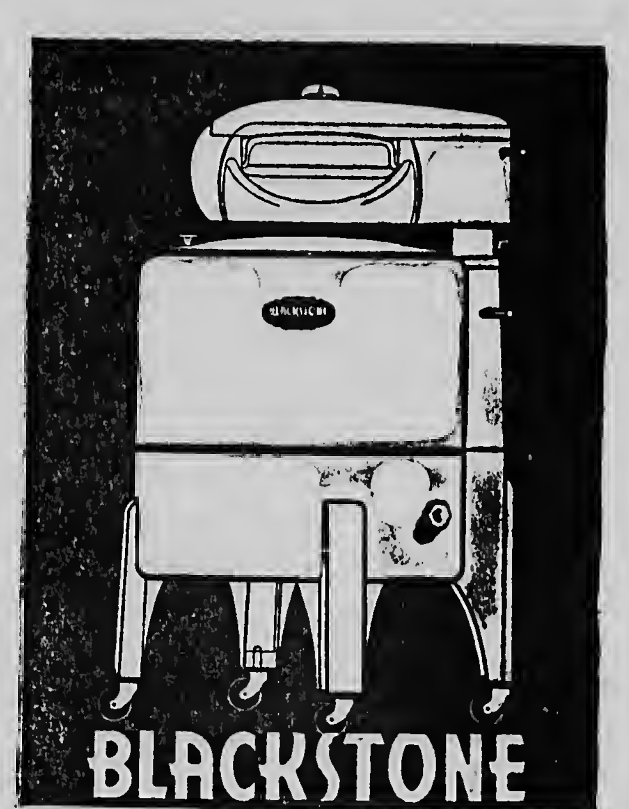
BUENOS AIRES, 19 Mei: De Nederlandse atoomgeleerde prof. dr C. J. Bakker is Vrijdagavond per vliegtuig hier aangekomen voor bestudering van de nieuwe atoom-ontdekkingen in Argentinië. Naar verluidt heeft prof. Bakker een model van het Amsterdamse cyclotron meegebracht naar aanleiding van een bespreking tussen Perón en Prins Bernhard.

Bakker zal de eerste buitenlandse geleerde zijn, die het geïsoleerde atoomstudiegebied van de Oostenrijkse professor Richter op het eiland Huemul betreedt. (R/ANP)

INDONESISCHE DIRECTEUR VAN PERSBIRO INDONESIE ANETA

DJAKARTA, 21 Mei: Binnenkort kan de benoeming worden verwacht van Djamaluddin Adinesoro tot directeur van het Persbiro Indonesia Aneta. (Aneta/ANP)

Schrijfster Philips

Dr. J. Hartog, Bibliothecaris van de Openbare Leeszaal alhier, schrijft ons:

Met leedwezen hebben wij ook op Aruba vernomen, dat de fijnzinnige schrijfster Marianne Philips vorige week in Naarden (Ned.) is gestorven.

Zij bereikte de leeftijd van 65 jaar.

Marianne Philips is te Amsterdam geboren, waar zij haar schoolopleiding genoot, in het confectiebedrijf ging werken en later kantoorbediende werd. Na haar huwelijk heeft zij zich uitsluitend aan de letterkunde gewijd en enige malen onder haar volledige naam, mevr. M. Goudeket-Philips, voor de S.D.A.P. zitting gehad in de Bussumse gemeenteraad.

Haar letterkundig werk is betrekkelijk gering van omvang, maar onderscheidt zich door de buitengewone zorgvuldigheid, waarmee mensen en stemmingen geschilderd en gedachten geformuleerd worden. Zonder dat zij zich ooit op ongewisse paden der schrijfkunst heeft begeven, draagt toch al haar werk onmiskenbaar het teken van deze tijd in de scherpte der ontleding van uitzonderlijke geestesgesteldheden (als bijvoorbeeld in De Wonderbare Genezing en De Biecht, haar eerste werken). Haar grote aandacht voor het levende en bloeiende in de natuur gaf aanleiding tot de vele dichterlijke natuurtaferelen, die men in een boek als De Doolhof, in de Arubaanse OLB aanwezig (no. P44d), vindt. Een aandachtige tekening van de Amsterdamse sfeer waarin zij haar jeugd heeft doorgebracht kan men aantreffen in Henri van de Overkant, uit 1936.

Hoewel zij reeds in 1949 bedlegerig werd, heeft zij toch nog de energie gevonden tot het dicteren van de novelle De Zaak Beukenoot, die het vorige jaar als geschenk van de Boekenweek is bekroond.

Ook dit laatste werkje hebben wij in de Boekerij. (no. P44z).

PASSAGIERS VOOR ARUBA

Met het m.s. Oranjestad, dat 31 Mei a.s. op Aruba verwacht wordt, zullen onderstaande passagiers voor Aruba meekomen.

Heer E. Ch. L. Bergen, Zoon E. W. D. Bergen, Mevr. E. K. N. Bergen-Khouw, Dochter I. E. Bergen, Dochter F. J. Bergen, Zoon R. Ch. Bergen, Heer A. H. Scott, Heer W. Ch. Berlie, Mevr. A. Berlie, Zoon C. H. Berlie, Zoon R. A. Berlie, Heer P. Buining, Mevr. G. M. v.d. Sloot-Rotgans, Dochter E. v.d. Sloot, Dochter N. v.d. Sloot, Zoon G. J. v.d. Sloot, Mevr. C. P. van Balen, Dochter E. I. van Balen, Zoon G. M. van Balen, Zoon R. J. van Balen, Heer G. van Balen, Mevr. P. M. de Heer-Goos, Zoon W. de Heer, Zoon J. de Heer, Mevr. E. Jansen-v.d. Montel, Dochter M. F. Jansen, Mevr. W. Eenkhoorn-Schutter, Dochter R. W. Eenkhoorn, Zoon L. Eenkhoorn, Mevr. J. A. G. Sevinga-Stienstra, dochter A. M. Stienstra, Zoon A. G. Sevinga, Mevr. T. Pietersen-Bauman, Dochter H. Pietersen, Mevr. E. F. Groen-de la Fuente, Zoon A. P. Groen, Zoon J. B. Groen.